

AARDRIJKSKUNDIG
WOORDENBOEK

DER

NEDERLANDEN,

BIJENGEBRAGT

DOOR

A. J. van der Aa,

onder medewerking van eenige Vaderlandsche Geleerden.

EERSTE DEEL.

A.

Te Gorinchem, bij
JACOBUS NOORDUYN.

1839.

noordwaarts naar Francker en de andere noordwestwaarts naar Harlingen loopt.

ARWERD, geh. in *Fivelgo*, prov. *Groningen*, arr., kant. en 1 u. N. van *Appingedam*, gem. en 1 u. Z. W. van *Bierum*, onder h. d. *Krewert*; niet 40 inw.

ARX-BRITANNICA, oudtijds een Romeinsch kasteel aan den middelsten Rijnmond. Zie BRITTEN (HUIS TE).

AS, d. in het graafsch. *Buren*. Zie ASCH.

AS, geh. in het graafsch. *Hoorn*, prov. *Limburg*, distr., arr., kant. en 3 u. O. ten Z. van *Roermonde*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. van *Hunsel*; met 60 inw.

ASAHAN, d. in *Oost-Indië*, op de oostkust van het *Sundasche eil. Sumatra*, landsch. *Batta*, aan de rivier van denzelfden naam.

ASAHAN, riv. in *Oost-Indië*, op de oostkust van het *Sundasche eil. Sumatra*, landsch. *Batta*. Zij valt. met eene noordoostelijke rigting, tegen over het eiland *Salamama*, in de *Straat-van-Malakka*.

ASAKAL, voorm. d. in *Oost-Indië*, eil. *Java*, resid. *Cheribon*, prinsd. *Selagodon*.

ASBROEK, geh. in de *Meijerij van 's Hertogenbosch*, kw. *Peelland*, prov. *Noord-Brabant*, arr. en 4 u. Z. O. van *Eindhoven*, kant. en $3\frac{1}{2}$ u. Z. W. van *Asten*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. W. van *Budel*.

ASCENTION, plant. in *West-Indië*, eil. *Curaçao*, in de *Westdivisie*, aan de Noordkust. Deze plantaadje levert vee, mais en vruchten op.

Kort nadat de Nederlanders het eiland *Curaçao* op de Spanjaarden veroverd hadden, in het jaar 1634, kwam eene kano, die door de Spanjaarden van *Coro* was afgezonden, in de Baai van *St. Maria*, en voerde zeven Indianen van deze plantaadje met zich weg, en indien er meer kano's waren geland, zouden de overige ook vertrokken zijn. Dit noodzaakte den Directeur, om de Indianen, die het met de Spanjaarden eens waren, van *ASCENTION* naar het kwartier over te brengen, alwaar men hun gedrag beter kon gadeslaan.

ASCH of As, d. in het graafsch. *Buren*, prov. *Gelderland*, kw., arr. en $2\frac{1}{2}$ u. N. W. van *Tiel*, kant. en $1\frac{1}{2}$ u. Z. O. van *Culemborgh*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. N. W. van *Buren*, $1\frac{1}{2}$ u. N. O. van *Geldermalsen*, aan den weg van *Buren* naar *Culemborgh*.

Men heeft in dit dorp, dat reeds vóór het jaar 1405 moet gesticht zijn, 48 h. en ongeveer 250 inw., die alle in den landbouw hun bestaan vinden. Onder deze zijn 240 Herv., die hier eene kerk hebben, waarin eerst door den Predikant van *Buren* dienst gedaan werd, later bekwam zij eenen eigen Predikant, maar sedert eenige jaren wordt de kerk in het geheel niet meer gebruikt, en thans behooren de leden dier gezindte tot de gem. van *Buren-en-Asch*. De R. K. die hier 10 in getal zijn, behooren tot de statie van *Buren*.

A-SCHAT, heerl., kwart. *Eemland*, prov. *Utrecht*, arr. en kant. *Amersfoort*, gem. *Leusden*, palende N. aan de heerl. *Stoutenburg*, O., Z. en W. aan de heerl. *Leusden*. Zij bevat ruim 500 bund. gronds en telt ruim 200 inw.

Tegenwoordig is zij het eigendom van den Heer SCHOLTEN VAN A-SCHAT te *Amsterdam*.

A-SCHATTERBEEK, ook wel MOOSTERBEEK, watertje, dat in de buurt van *Glindehorst*, onder *Barneveld*, prov. *Gelderland*, ontspringt, deze gem., alsmede een gedeelte der gem. *Leusden*, prov. *Utrecht*, doorloopt, en, met eenen westelijken loop, in de *Modderbeek* val.

AARDRIJKSKUNDIG
W O O R D E N B O E K

DER

N E D E R L A N D E N ,

BIJEENGEBRAGT

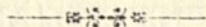
DOOR

A. J. van der Aa,

ONDER MEDEWERKING VAN EENIGE VADERLANDSCHE
GELEERDEN.

DERTIENDE DEEL.

A A N H A N G S E L.

TE GORINCHEM, BIJ
J. NOORDUYN EN ZOON.

1854.

§ ASBROEK, moerassige streek in de *Meijerij van 's Hertogenbosch*, kw. *Peelland*, prov. *Noord-Brabant*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. W. van *Budel*.

ASBROEK, geh. in het graafs. *Horne*, prov. *Limburg*, arr. en 2 u. N. W. van *Roermond*, kant. en $3\frac{1}{2}$ u. N. O. van *Weert*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. N. van *Roggel*; met 4 h. en 20 inw.

* ASCH is in het jaar 1629 kerkelijk van *Buren* gescheiden en bekwaam toen tot Leeraar *Isaäk Genius*, aldaar overleden in 1644. Na het vertrek van den Predikant *Jan Jacob Schillham*, naar *Groot-Zundert*, hetwelk in het jaar 1821 plaats had, werd *Asch* weder met *Buren* vereenigd, hetgeen geduurd heeft tot in het jaar 1840, toen het weder eene afzonderlijken Predikant bekwaam in *Jan Post Gz.*, die er nog staat. Het beroep is eene koninklijke collatie. — De kerk is een oud gebouw, met eene toren, doch zonder orgel.

* ASCHAT telt 27 h., bewoond door 36 huisgez., uitmakende eene bevolking van 200 inw., en wordt in eigendom bezeten door den Heer *V. E. P. M. Scholten van Aschat*, te 's *Gravenhage*. — Het wapen dezer heerl. is van zilver, met drie weerhaken van sabel.

* ASCHDONK ligt $\frac{3}{4}$ u. O. van *Aarle*, $\frac{1}{2}$ u. O. N. O. van *Rixtel*. ASCHED, geh., prov. *Overijssel*. Zie *ASCHED*. W. en A.

ASCHENDORPE, naam, waaronder de b. *Assendorp*, onder *Zwolle* in 1053 voorkomt. Zie *ASSENDORP*. W. en A.

ASCETE, naam van eene plaats in het distr. *Isloa*, graafsch. *Ame-lande*, hetwelk gehouden wordt te zijn het adell. h. *Enschede* bij *Gorssel*. Zie *ENSCHED*.

ASCIBURGUM, overoud voorm. slot, hetwelk naar men wil eertijds zoude gestaan hebben, op de *Lijmers*, prov. *Gelderland*, niet ver van het d. *Westervoort*, doch waarvan men noch den tijd wanneer het gesticht is, noch dien wanneer het gesloopt werd, vindt opgegeven.

ASCUMANNEDELFT en ASCUMANNEDILF, oude namen van het d. *Assendelft*, in het balj. van *Blois*, prov. *Noord-Holland*. Zie *ASSENDELFT*. W. en A.

ASELERBEEK (DE), DENNENBOOMSBEEK of DENNENBOOMS-LEE, watertje in *Overijssel*, dat uit *Borne* komt en onder *Ambt-Almelo* in de *Loo-Lee* valt. Het is eigenlijk het Noordelijkst gedeelte van de *Boekutsche-Aa*.

ASICHDOEM, oude naam vermeld op het jaar 1387. Zie *AESDOM*.

ASINEN of ASINAM, st. in 'Oost-Indië, op het eil. *Java*, resid. *Kadoe*, distr. *Asinen*. Zij is de hoofdplaats van dat distr.

§ ASMUS, naam, onder welken het geh. *Dassemis*, prov. *Noord-Brabant*, op sommige kaarten verkeerdelijk voorkomt. Zie *DASSEMIS*. W.

ASNON, plaats, vermeld als door zekeren *Gerward de Heere*, in 828, aan de *St. Maartenskerk* te *Utrecht* geschonken. De ligging daarvan is onbekend, alleen weet men dat zij in het voormalige graafsch. *Ame-land* moet gelegen hebben.

* ASPAN, reg. 2, staat: *Tjeringin*. lees: *Tjiringin*.

* ASPELT ligt $2\frac{1}{2}$ u. Z. O. van *Luxemburg*, $\frac{1}{2}$ u. W. N. W. van *Frisingen*, en behoort thans tot het kant. *Esch-aan-de-Alzette*. Men telt er 91 h. en 600 inw.; kerkelijk behoort tot dit d. de *Krackelshof*. ASPELT is de geboorteplaats van *Peter van Aspelt*, Lijfarts van den *Luxemburgschen Graaf Hendrik IV*, die in 1320 als *Bisschop van Mentz* overleed.

ASPELT (DE), groote beek in het grooth. *Luxemburg*, ontspringende bij de hoeve *Collashof*, gem. *Roeser*, en uitlopende in de *Moesel*. Deze beek maakt een deel der zuidelijke grenslijn van het grooth. uit, en eindigt in het *Fransche kant. Kettenhofen (Cattenom)* haren loop.